

ZAPISNIK

sa 54. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 13. decembra 2022. godine

Sjednica je počela u 11 sati.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Srđan Pavićević, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: Milosava Paunović, dr Tamara Vujović, dr Albin Ćeman, dr Vladimir Dobričanin i Janko Milatović.

Sjednici Odbora nijesu prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Jevto Eraković, mr Ivan Mitrović, dr Halil Duković, dr Lidija Kljajić, Maja Vukićević, dr Adnan Striković i mr Boris Mugoša.

Sjednici Odbora su, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali poslanica Nataša Jevrić, kao zamjena za poslanicu Maju Vukićević i poslanik Slaven Radunović, kao zamjena za poslanika Janka Milatovića, do dolaska poslanika Milatovića na sjednicu.

Pored članova Odbora sjednici su prisustvovali: Miloš Medenica, državni sekretar u Ministarstvu finansija; Bojan Paunović, v.d. generalnog direktora Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija; Dragana Nedić, koordinatorka u Direktoratu za državni budžet u Ministarstvu finansija; Kristina Dabović, samostalna savjetnica u Direktoratu za državni budžet u Ministarstvu finansija i Tamara Ivković, načelnica u Direktoratu za državni budžet u Ministarstvu finansija; Nada Milatović, sekretarka u Ministarstvu zdravlja; Vladimir Obradović, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja; Budimirka Đukanović, načelnica Direkcije za zaštitu rizičnih grupa u Ministarstvu rada i socijalnog staranja; dr Vuk Kadić, v.d. direktora Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore; Andrijana Garić, pomoćnica direktora za ekonomske poslove za zdravstvenu djelatnost u Fondu za zdravstveno osiguranje Crne Gore; Ranko Aligrudić, v.d. direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore; Jelisaveta Zorić Jović, v.d. direktorice Fonda rada Crne Gore; Rašo Kožar, načelnik Službe za opšte poslove i finansije u Fondu rada Crne Gore; Gzim Hajdinaga, v.d. direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Branka Vukašinović, načelnica u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore i dr Ljiljana Radulović, direktorica Kliničkog centra Crne Gore.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu

Dr Srđan Pavićević, predsjednik Odbora je, u osvrtu na Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, konstatovao da je budžet je planiran u iznosu od 2,85 milijardi eura, što je za 14,31% više nego što je bilo planirano za 2022. godinu kada je iznosio 2,49 milijardi eura. Predlogom zakon rashodi su planirani u iznosu od 2,85 milijardi eura i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 165,62 miliona eura ili 6,2%, prije svega usljed generisane dodatne potrošnje mandatornog karaktera. Primici su planirani u iznosu od 2,85 milijardi eura i raspoređuju se na tekući budžet (1,26 milijardi eura), rezerve (40 miliona eura), budžet državnih fondova (581,08 miliona eura), kapitalni budžet (202,78 miliona eura) i transakcije finansiranja izdataka (366,29 miliona eura). U odnosu na Zakon o budžetu za 2022. godinu izdaci tekućeg budžeta uvećani su za 188 miliona eura, budžet državnih fondova uvećan je za 48,1 miliona eura, transakcije finansiranja uvećane su za 27,3 miliona eura, dok je kapitalni budžet umanjen za 37,9 miliona eura i rezerva je umanjena za 60 miliona eura.

Miloš Medenica, državni sekretar u Ministarstvu finansija naveo je potrošačke jedinice koje su u nadležnosti Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje i sredstva za navedene potrošačke jedinice koja su opredijeljena na sljedeći način:

Ministarstvu zdravlja budžetom za 2023. godinu opredijeljeno je 4,7 miliona eura, što je za 1,8 miliona eura, ili 62,3%, više u odnosu na predviđena budžetom za 2022. godinu.

Fondu za zdravstveno osiguranje predviđeno je 386,49 miliona eura, što predstavlja umanjenje od 5,6 miliona eura, odnosno 1,4%.

Fondu penzijskog i invalidskog osiguranje 2022. godine bilo je predviđeno 502 miliona eura a predloženim budžetom za 2023. godinu predviđeno je 537,5 miliona eura što je uvećanje u iznosu višem od 35 miliona eura u odnosu na tekuću godinu.

Ministarstvu rada i socijalnog staranja budžet je predviđen u iznosu od 216,99 miliona eura što je uvećanje od 99,5 miliona eura, ili 84,8%, u odnosu na 2022. godinu.

Zavodu za zapošljavanje Crne Gore budžet je uvećan za približno 268.000 eura (0,5%), tačnije predviđen je u iznosu od 51.237.000 eura.

Što se tiče Fonda rada predviđeni budžet je u iznosu od 1.31 miliona eura.

Pored navedenih sredstava, u okviru kapitalnog budžeta, opredijeljena su sredstva za realizaciju projekata za oblast zaštite, očuvanja i unapređenja zdravlja, u iznosu od 10.35 miliona eura, i oblast socijalne zaštite u iznosu od 1.58 miliona eura, što je u ukupnom iznosu 11.93 miliona eura, odnosno 62% više nego 2022. godine. Takođe, Predlogom zakona,

stvaraju se pretpostavke za obezbjeđenje dodatnih sredstava kroz namjensko kreditiranje, u iznosu od 55 miliona eura, za finansiranje projekata izgradnje, rekonstrukcije i opremanje zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori.

Vladimir Obradović, državni sekretar u Ministarstvu zdravlja kazao je da je budžet za zdravstvo u 2022. godini bio približno 335 miliona eura, dok je za 2023. godinu iznos budžeta povećan na 386 miliona eura, što predstavlja povećanje od oko 52 miliona eura. Istakao je da se u sljedeću godinu ulazi bez dugova koji su bili konstanta u radu Fonda za zdravstveno osiguranje. Najavio je mogućnost uštede u 2023. godini, kada su u pitanju potrošnja lijekova i zarade u zdravstvu. Kao spornu stavku budžeta istakao je kontinuiranu medicinsku edukaciju za koju je izdvojeno 200.000 eura, dok je prethodne godine za tu stavku bilo opredijeljeno približno 700.000 eura. Tome u prilog naveo je da je, u tekućoj godini, na edukaciju potrošeno približno pola miliona eura, iako je bila smanjena mogućnost slanja kadrova na edukacije usljed pandemije korona virusa. Pohvalio je ispunjenost kapitalnog budžeta u tekućoj godini i istakao najznačajnije kapitalne projekte kao što su početak izgradnje Klinike za mentalno zdravlje i Klinike za infektivne bolesti i dermatovenerologiju. Govorio je i o drugim projektima koji podrazumijevaju opremanje, rekonstrukciju ili nadogradnju zdravstvenih objekata kao i one koji su u fazi projektne dokumentacije. Kada je riječ o nabavci opreme istakao je nabavku dvije magnetne rezonance i jednog skenera. Obradović je rekao da se, za sve te projekte, i u 2023. godini očekuje jednako efikasna ispunjenost kapitalnog budžeta za što će biti neophodna dodatna sredstva, o čemu je već pokrenuta komunikacija sa Ministarstvom finansija. U komunikaciji sa Ministarstvom finansija saopšteno je da, kroz kreditne aranžmane, se mogu obezbijediti sredstva za pomenute stavke. Istakao je da su u Ministarstvu zdravlja zadovoljni budžetom za 2023. godinu, posebno sredstvima za digitalizaciju zdravstvenog sistema (1,4 miliona eura), što je uslov napretka koji će omogućiti pacijentima blagovremenu i efikasnu zdravstvenu zaštitu.

Dr Vuk Kadić, v.d. direktora Fonda za zdravstveno osiguranje pojasnio je da će, iako je dug Fonda izmiren, i dalje postojati obaveze koje pristižu i koje su u valuti od 30 do 60 dana plaćanja, što predstavlja kontrolisane obaveze i kontrolisane dugove, koji su planirani budžetom za 2023. godinu. Kao najveći problem, što se tiče dugovanja Fonda, istakao je problem zaostalih bolovanja iz prethodnih godina i naglasio da se to mora riješiti kroz Zakon o zdravstvenom osiguranju. Naveo je da je za 2022. godinu isplaćeno 6,5 miliona eura za bolovanja. Složio se sa izlaganjem gospodina Obradovića da su sredstva za kontinuiranu medicinsku edukaciju planirana u nedovoljnom iznosu i predočio da je Fond već dobio zahtjeve u visini od 160.000 eura. Kadić je kazao da je projekcija Fonda za budžet iznosila 424,28 miliona eura dok je odobreno 386,49 miliona eura. U odnosu na projekciju koju je Fond imao u međuvremenu se pojavila potreba nabavke lijeka za cističnu fibrozu i rješavanja pitanja Opšte bolnice u Meljinama, što zahtijeva sredstva koja budžetom nijesu predviđena.

Takođe, pomenuo je i potpisivanje Granskog kolektivnog ugovora za nemedicinski kadar, što je uzrokovalo povećanja plata, i time uvećanje potrebnih sredstava za oko 2,5 miliona eura.

Dr Ljiljana Radulović, direktorica Kliničkog centra Crne Gore kazala je da planirani rashodi Kliničkog centra za 2023. godinu iznose 131.645 eura. Kada je riječ o zaradama zaposlenih, za njih približno 3000, uz planirano povećanje zarada za nemedicinski kadar, sredstva su planirana u iznosu o 49 miliona eura. Za plan edukacije, u smislu plaćanja specijalizacija i supspecijalizacija, planirano je 400 hiljada eura, a za osiguranje imovine, lica i osiguranje od ljekarske greške predviđeno je približno 320 hiljada eura. Velika stavka jeste potrošnja na ljekove koja je planirana u iznosu od 37 miliona eura. Kada se pogleda dinamika potrošnje u posljednjih četiri godine, primjetno je da se ona svake godine povećava za otprilike 5-10%, posebno kada je riječ o B listi ljekova. Što se tiče Fonda za terapiju rijetkih bolesti, u ovom trenutku, ne može se odrediti prava cijena za 2023. godinu. Ovdje je izuzeta cijena ljekova za rijetke bolesti koja značajno premašuje svaki pokušaj planiranja i odvajanja kroz budžet pa i u tekućoj 2022. godini. Tokom svog izlaganja predstavila je planirana sredstva za medicinski potrošni materijal, energente, servisiranje opreme, održavanje objekta Kliničkog centra, opremu i ostale stavke kao što su prehrambreni proizvodi i održavanje higijene Kliničkog centra.

Ranko Aligrudić, v.d. direktora Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja kazao je da je procjena budžeta Fonda za 2023. godinu napravljena na osnovu smjernica makroekonomske i fiskalne politike za period 2022-2025. godine, podataka o kretanju primitaka i izdataka u prethodnim godinama i u periodu od januara do avgusta 2022. godine kao i na osnovu predviđenog izvršenja do kraja godine, u koje su uključena sva usklađivanja minimalne penzije iz prethodne godine. Procjena je takođe zasnovana na podacima o procijeni i kretanju bruto domaćeg proizvoda, procjeni rasta broja penzionera, kao i na rastu zarada i potrošačkih cijena kao osnovnih parametara za usklađivanje penzijskih iznosa. Aligrudić je kazao da se iz izvornih prihoda još uvijek ne može obezbijediti isplata svih penzija ali da je deficit, za 11 mjeseci tekuće godine, manji nego za uporedni period prethodne godine. Cjelokupni izdaci Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore obuhvaćeni su jednim programom - Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja i socijalne potrebe korisnika prava. U okviru ovog programa postoje tri potprograma: Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, Socijalni program za potrebe korisnika prava i Stručni i operativni poslovi Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Sredstva za finansiranje programa za 2023. godinu planirana su u iznosu od 537,55 miliona eura, što je za 35,2 miliona eura više nego prethodne godine, nakon rebalansa iz oktobra, koji je iznosio 502 miliona eura. Sredstva za prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su planirana u iznosu od 529,75 miliona eura, što je 98,57% ukupnih izdataka Fonda. Ova sredstva su povećana u odnosu na prethodnu godinu, što predstavlja suštinu povećanja budžeta Fonda, odnosno povećanje penzija. Nije bilo većih povećanja kada su u pitanju Socijalni program za potrebe korisnika

prava i Stručni i operativni poslovi Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore. Bruto plate u planiranom budžetu povećane su za 3,8%, dok većinski izdaci ovog potprograma odnose se na kapitalne izdatke, izdatke za opremu i izradu i održavanje softvera, što je vrlo bitno za pospješivanje operativnog rada Fonda. Aligrudić je kazao da su u Fondu zadovoljni predviđenim budžetom.

Jelisaveta Zorić Jović, v.d. direktorice Fonda rada Crne Gore kazala je da je budžet Fonda rada umanjen za 12% u odnosu na prošlogodišnji, i da se to umanjeno odnosi na jedan dio doprinosa na garantovane zarade. Zorić Jović je najavila preraspodjelu sredstava sa budžetskih pozicija Fonda u cilju investiranja u softver i opremu. Izrazila je zadovoljstvo predloženim budžetom.

Rašo Kožar, načelnik Službe za opšte poslove i finansije u Fondu rada Crne Gore kazao je da se prihodi Fonda rada, od doprinosa koje uplaćuju poslodavci, kontinuirano povećavaju iz godine u godinu. Predloženim budžetom za 2023. godinu Fondu su planirana sredstva u iznosu od 1,31 milion eura i manja su 12% u odnosu na prošlu godinu. Budžet Fonda sastoji se od jednog programa, dva potprograma i četiri aktivnosti. Za potprogram Isplata neisplaćenih potraživanja zaposlenih opredijeljena su sredstva od 1,01 miliona eura i ona su manja u odnosu na 2022. godinu za 227.411 eura. Za aktivnost Isplata sredstava za garantovane zarade, predloženo je 810.000 eura što je manje za 223.711 eura nego prethodne godine. Za aktivnost Isplata sredstava za poreze i doprinose predviđeno je 100.000 eura. Za aktivnost Isplata sredstava za tehnološke viškove planirano je 96.300 eura. Za potprogram Stručni i operativni poslovi Fonda rada opredijeljeno je 307.001 eura, od čega je najveći dio sredstava, približno 81%, opredijeljen za bruto zarade i ostala lična primanja.

Gzim Hajdinaga, v.d. direktora Zavoda za zapošljavanje Crne Gore kazao je da je budžet Zavoda zadovoljavajući shodno projektima i aktivnostima koji su planirani za sljedeću godinu. Budžet je projektovan u iznosu od 51,23 miliona eura, što je 1,1% veći u odnosu na prethodnu godinu. Potprogram Profesionalna rehabilitacija planiran je u iznosu od 14,6 miliona eura i u okviru njega planirane su tri aktivnosti: Mjere profesionalne rehabilitacije (600.000€), Grant šeme koje se odnose na zapošljavanje lica sa invaliditetom (1 milion €) i Subvencije poslodavcima koji zapošljavaju lica sa invaliditetom (13 miliona €). Potprogram Mjere aktivne politike zapošljavanja planiran je u iznosu od četiri miliona eura. Opredijeljena sredstva omogućavaju realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja za najmanje 1804 nezaposlenih lica sa evidencije Zavoda i sprovodiće se kroz programe namijenjene mladim nezaposlenim licima, nezaposlenim ženama, posebno osjetljivim grupama kao i nezaposlenim licima koji ne posjeduju znanje, vještine i radno iskustvo. Mjere će se realizovati kroz četiri aktivnosti: Podsticaji za preduzetništvo (500.000€); Direktno otvaranje radnih mjesta (900.000€); Obrazovanje i osposobljavanje odraslih (2,5 miliona €) i Podsticaj za zapošljavanje (100.000€). Potprogram pasivne mjere tržišta rada planiran je u iznosu od 27,5 miliona eura,

i sredstva su namijenjena za isplatu novčane naknade nezaposlenim licima. Potprogram Stručni i operativni poslovi Zavoda za zapošljavanje planiran je u iznosu od 5,14 miliona eura.

Budimirka Đukanović, načelnica Direkcije za zaštitu rizičnih grupa u Ministarstvu rada i socijalnog staranja kazala je da je budžet Ministarstva uvećan za narednu godinu za oko 84% u odnosu na prethodnu godinu i da u Ministarstvu nemaju primjedbi na sredstva koja su im opredijeljena.

Milosava Paunović, članica Odbora, kazala je da je evidentno povećanje sredstava za 2023. godinu za oblast zdravstva i da je raduje činjenica da će se u narednu godinu ući bez zaduženja Fonda za zdravstveno osiguranje. Istakla je da je neophodno obezbijediti sredstva za medicinsku edukaciju imajući u vidu odliv ljekara koji je evidentan u Crnoj Gori. Pohvalila je kapitalni budžet u zdravstvu koji, posle više godina, predviđa ulaganja u skoro svakom gradu u Crnoj Gori. Kazala je da je neophodno obezbijediti nedostajuća sredstva, kroz kreditiranje ili relokaciju sredstava, kako bi se ostvarili svi kapitalni projekti. Naglasila je da se ukidanjem doprinosa za zdravstveno osiguranje dovodi u pitanje izmirenje prispjelih obaveza Fonda za zdravstveno osiguranje i mogućnost rješavanja problema nestašice lijekova i medicinskog materijala, koji se pojavio krajem tekuće godine. Takođe, istakla je potrebu obezbjeđivanja sredstava za nabavku lijeka za cističnu fibrozu. Kada je Fond penzijskog i invalidskog osiguranja u pitanju kazala je da je ta institucija ispala žrtva programa "Evropa sad", prilikom čijeg su usvajanja penzioneri izostavljeni iz tog programa. Sugerisala je da je potrebno raditi na usklađivanju penzija za one penzionere koji su dio radnog vijeka proveli u drugoj zemlji. Istakla je potrebu modernizacije procesa rada u Fondu rada kako se ne bi dešavalo da postoje predmeti neriješeni deset i više godina.

Dr Tamara Vujović, članica Odbora kazala je da izdvajanje za zdravstvo predstavlja 14% ukupnog budžeta za 2023. godinu i da je najveća koje je do sada planirano u Crnoj Gori. Međutim, kako je kazala, i prošlogodišnje izdvajanje za zdravstvo je bilo najveće do tog trenutka pa su, ipak, nedostajala sredstva u iznosu od 53 miliona eura, koja su nadomještena rebalansom budžeta iz oktobra 2022. godine. S tim u vezi, kazala je da je i dalje upitno da li se može obezbijediti adekvatan zdravstveni sistem, ako su ukinuti doprinosi za zdravstveno osiguranje, ili se treba razmišljati o vraćanju obaveznog zdravstvenog osiguranja. Vujović je upitala da li se može računati da će planirana sredstva biti dovoljna, ako je projekcija Fonda za zdravstveno osiguranje bila 424 miliona eura, a odobreno je 386 miliona eura, a pri tom nijesu razmatrani slučaj bolnice u Meljinama, nabavka lijeka za cističnu fibrozu i granski kolektivni ugovor za nemedicinski kadar koji su, u međuvremenu, postali aktuelni. Uzimajući u obzir navedeno izrazila je bojazan da će i u 2023. godini nedostajati sredstva u iznosu približno istom kao prethodne godine. Vujović je postavila pitanje predstavniku Ministarstva zdravlja na što se odnose uštede vezane za primanja zdravstvenih radnika i u nabavku lijekova, koje je pomenuo u svom izlaganju. Pohvalila je kapitalni budžet za oblast zdravstva,

uz mogućnost zaduživanja za dodatnih 55 miliona eura, kao i činjenicu da su sredstva usmjerena ka više gradova širom Crne Gore. Takođe, upitala je u kojoj mjeri je zaživjela reforma uvođenja stomatoloških ambulanti u školama, za što su bila opredijeljena sredstva prošlogodišnjim budžetom. Osvrnula se i na upravljanje sredstvima od COVID donacija kao i na mogućnost rješavanja problema vezanih za Opštu bolnicu Meljine i Institut "Simo Milošević" u Igalu. Što se tiče oblasti socijalnog staranja poslanica Vujović je upitala da li se opredijeljena sredstva odnose na povećavanje iznosa za materijalna davanja i tuđu njegu i da li će povećanje sredstava dovesti do većeg zapošljavanja u centrima za socijalni rad. Postavila je još nekoliko pitanja iz ove oblasti a odnose se na početak rada domova za stare, dnevnih centara za osobe starije od 27 godina i pitanje socijalnog kartona. Govoreći o Zavodu za zapošljavanje, osvrnula se na problem kašnjenja subvencija poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom. U tom smislu postavila je pitanje o statusu isplata tih subvencija. Uzimajući u obzir da u Crnoj Gori postoji 55 hiljada nezaposlenih lica, naglasila je da se mjere aktivne politike zapošljavanja Zavoda moraju, na obuhvatniji način, rasporediti prema svima kojima je posao potreban.

Dr Vladimir Dobričanin, član Odbora osvrnuo se na nacrt Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Naveo je da u tom nacrtu postoji mnogo nepoznanica koje mogu izazvati povećanje potrošnje državnog novca. Kao jedan od bitnijih elemenata, koji može uticati na povećanje potrošnje, istakao je da nacrt predviđa angažovanje samo ljekara zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama na teritoriji Crne Gore, što predviđa da će određeni ljekari dopunski rad raditi u nekom drugom gradu. Tokom svog izlaganja osvrnuo se i na model finansiranja zdravstvenog sistema, u smislu nedoumice da li se treba vraćati na prethodni sistem finansiranja kroz doprinose za zdravstveno osiguranje ili odabrati neki od sistema koji se koriste po Evropi, a koji mogu biti održivi u Crnoj Gori. Dobričanin je izrazio zadovoljstvo kapitalnim budžetom i činjenicom da se razmišlja o novim investicijama u zdravstvu. Govoreći o kapitalnom budžetu istakao je da prioritet treba biti Urgentni centar koji, u toku godine, ima 12.000 prijema i 88.000 pregleda najtežih bolesnika, a sve u 480 kvadrata sa kojima raspolaže.

Dr Srđan Pavićević kazao je da je promjenom sistema finansiranja Fond za zdravstveno osiguranje prestao da bude institucija koja prikuplja i vrši distribuciju novca i prešao na Bizmarkov sistem, koji podrazumijeva finansiranje iz poreza. Podsjetio je da je Odbor, u više navrata, izrazio sumnju u održivost takvog sistema ali i podsjetio da je taj program bio dio Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, i da je neusvajanje istog značilo pad Vlade. Mišljenja je da je proces prelaska sa jednog sistema na drugi trebao da prođe kroz određene etape uz dobru analizu poreske politike države, kako bi se napravio održiv sistem.

Gzim Hajdinaga, kazao je da je problem kašnjenja isplate subvencija poslodavcima koji zapošljavaju osobe sa invaliditetom je zatekao u Zavodu i da će, dok je on na poziciji rukovodica te institucije, nastojati da se taj problem riješi.

Vladimir Obradović, odgovarajući na pitanja poslanika vezano za uštede, kazao je da je, prilikom izrade Granskog kolektivnog ugovora za nemedicinski kadar, utvrđeno da se ljekarima na primarnom nivou zdravstvene zaštite određivala kapitacija koja nije u skladu sa zakonom. Po osnovu ukidanja tog davanja napraviće se ušteta od 3,5 miliona eura. Što se tiče uštete pri potrošnji i nabavci lijekova kazao je da je, u proteklih par godina, ta potrošnja porasla sa približno 50 na 140 miliona. Razlog tome je što su liste lijekova bile dominantno originatorske, zastupljeni su bili lijekovi koji su generisali potrošnju i pripisivali su se lijekovi koji nijesu pratili propise Evropske unije. U cilju prevazilaženja tih problema, napravljena je nova lista lijekova kojom se uvode generički lijekovi, što će dovesti do uštete od 2,7 miliona eura prilikom potrošnje lijekova. Kada je riječ o nabavci lijekova kazao je da postoji komisija koja sa proizvođačima pravi dogovore oko cijene lijekova, i da je u protekloj godini, po tom osnovu, napravljena ušteta od pet miliona eura, dok se u ovoj godini očekuje ušteta od približno tri miliona eura. Što se tiče uvođenja stomatoloških ambulanti u ustanovama obrazovanja, kazao je da je zajednička komisija dva resorna ministarstva ustanovila da postoji 56 potencijalnih ambulanti u vrtićima i školama. Kada je riječ o Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, čija je izrada u pripremi, kazao je da Ministarstvo već tri mjeseca promovise dijalog sa cjelokupnom zajednicom, u koji su uključeni i predstavnici Kliničkog centra, Ljekarske komore, zdravstvenih sindikata, a sve sa ciljem pronalaženja najboljeg rješenja. Odgovarajući na pitanje vezano za bolnicu u Meljinama, kazao je da je intencija da ta ustanova postane opšta bolnica za Herceg Novi, kako bi zdravstvena zaštita bila na adekvatnom nivou u tom gradu. Govoreći o Urgentnom centru, kazao je da je za tu poziciju predviđeno 10.000 eura, dok je predviđeni fond za konkurs 120.000 eura a glavni projekat 200.000 eura, pa su iz navedenih razloga od Ministarstva finansija za tu poziciju tražili 300.000 eura.

Dr Vuk Kadić, odgovarajući na pitanja poslanika kazao je da je, kada je stomatološka reforma u pitanju, prepoznato da je potrebno više ulagati u prevenciju, jer dosadašnji sistem stomatološke zdravstvene zaštite nije funkcionisao na adekvatan način. Takođe, privatni stomatolozi, sa kojima je Fond potpisivao ugovore, nijesu bili zadovoljni sredstvima koja su se izdvajala za njihove usluge. Govoreći o razlici između projektovanog i odobrenog budžeta Fonda, kazao je da se ta razlika najviše odnosi na potrošnju lijekova i projekciju plata u zdravstvu. Obrazlažući te dvije stavke, Kadić je rekao da je Fond tražio 121,6 miliona eura za potrošnju lijekova, dok je od strane Ministarstva finansija odobreno 115 miliona eura. Kazao je da u Crnoj Gori postoji neadekvatna potrošnja lijekova i da postoji prostor za uštedu, na čemu će Fond raditi u narednom periodu. Kada su u pitanju zarade u zdravstvu, kazao je da se projekcije Fonda i Ministarstva razlikuju u iznosu od približno 10 miliona eura. Zbog činjenice da 2/3 budžeta zdravstva odlazi na ove dvije stavke u prethodnom periodu nije bilo značajnijih kapitalnih investicija u toj oblasti. Istakao je da je, takođe, neophodno napraviti uštedu sredstava za putne troškove iz razloga što je samo za putovanja unutar Crne Gore, u prethodnoj godini, utrošeno četiri miliona eura. Što se tiče načina finansiranja Fonda kazao

je da Fond nema svoj račun i da, na osnovu toga, nema mogućnost uvida u raspoloživost sredstava i planiranje troškova. S obzirom na takvu situaciju, i na činjenicu da se Fond direktno finansira iz državnog budžeta iznos sredstava neophodnih za funkcionisanje zdravstvenog sistema opredjeljuje Ministarstvo finansija. Govoreći o bolnici u Meljinama i Institutu "Simo Milošević" u Igalu, kazao je da Fond te dvije ustanove tretira kao i ostale privatne zdravstvene ustanove, koje plaća na osnovu dostavljenih faktura za izvršene usluge. Institutu "Simo Milošević", 30. novembra 2022. godine, isplaćeno je 2,6 miliona eura dok je bolnici u Meljinama isplaćeno 1,5 miliona eura. Što se tiče Zakona o zdravstvenom osiguranju kazao je da smatra da treba raditi na formiranju obima prava obaveznog zdravstvenog osiguranja, jer širok obim prava dovodi do toga da su troškovi povećani, zdravstvena usluga neadekvatna a osiguranici i zdravstveni radnici nezadovoljni.

Ranko Aligrudić, osvrćući se na izlaganje poslanice Paunović, kazao je da Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju nije predviđena najniža penzija za korisnike srazmjernih penzija i da je problem usklađivanja tih penzija neophodno rješavati izmjenom Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. U tom smislu Aligrudić je kazao da će Fond uputiti inicijativu prema Skupštini i nadležnom ministarstvu. Da Fond vodi računa o ovom, ali i drugim problemima, pokazuje jednokratna pomoć koja će biti isplaćena penzionerima sa najnižim penzijama, a koja će obuhvatiti i korisnike srazmjernih penzija, istakao je Aligrudić.

Budimirka Đukanović kazala je da se uvećanje budžeta Ministarstva rada i socijalnog staranja, prije svega, odnosi na izdatke za dječije dodatke, u iznosu od 23 miliona eura, porodijska odsustva, u iznosu 10 miliona eura i izdatke za tuđu njegu i pomoć u iznosu od jedan million eura, gdje spadaju naknade za ličnu invalidninu i naknade roditelju staratelju. Ishrana djece u vrtićima, odnosno predškolskim ustanovama uvećana je za 200.000 hiljada eura. Ostala prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite uvećana su za 13,72 miliona eura u skladu s važećim zakonskim propisima. To su Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti i Zakon o obeštećenju bivših korisnica po osnovu rođenja troje i više djece. Odgovarajući na pitanje poslanice Vujović kazala je da je informacioni sistem socijalne zaštite uspostavljen 2015. godine, kao veliki kapitalni projekat od 3,5 miliona eura i implementiran je uz podršku UNDP-a, kroz dvije faze i, do današnjeg dana, vrlo uspješno funkcioniše. Kroz informacioni sistem se obrađuje 19 prava iz oblasti materijalnih davanja, 11 prava iz oblasti boračke invalidske zaštite i preko 40 postupaka iz oblasti socijalne i dječije zaštite. Kroz informacioni sistem Ministarstvo je uvezano sa 11 državnih organa. Za održavanje i unapređenje sistema, planirana su sredstva od 3,8 miliona eura i potpisan je ugovor sa UNDP-om. Odgovarajući na pitanje o zapošljavanju, kazala je da je potrebno administrativno i stručno unaprijediti ustanove socijalne zaštite i da su planirana određena sredstva, u skladu s važećim aktima o sistematizaciji u tim ustanovama. Istakla je da su osnivači dnevnih boravaka za djecu i odrasle lokalne uprave i da su te ustanove isključivo u njihovoj nadležnosti. Ono što je obaveza Ministarstva jeste da plaća za djecu koja borave u tim ustanovama, shodno rešenju koje se

donosi, takođe na nivou lokalne uprave. U cilju ohrabrivanja i stimulisanja u budžetu Ministarstva postoji stavka Transferi lokalnim upravama i opštinama, za pružanje finansijske pomoći u cilju otvaranja novih usluga na nivou lokalne uprave. Đukanović je kazala da Dom starih u Podgorici, narednih dana, počinje sa radom dok će Dom starih u Nikšiću u januaru 2023. godine primiti svoje prve korisnike.

Bojan Paunović, v.d. generalnog direktora Direktorata za državni budžet u Ministarstvu finansija rekao je da su sredstva za segment zdravstva planirana na najvećem nivou do sada i da se očekuje da će se vrlo rano u toku sljedeće godine znati i kreditori nedostajućih sredstava, koji bi trebalo da budu usmjereni u jačanje infrastrukture opremljenosti zdravstvenog sistema. Kada je riječ o finansiranju zdravstvenog sistema činjenica je da ne postoji više namjenskih sredstava za potrebe zdravstva, što stvara dodatnu presiju na javne finansije, koja je dodatno pojačana ukidanjem doprinosa za zdravstveno osiguranje. Paunović je istakao da takvo stanje stvari ne utiče samo na održivost sistema zdravstva već na održivost sistema javnih finansija, koji treba da nadomjesti ono što su potrebe zdravstva. Činjenica je da Crna Gora troši više lijekova, po glavi stanovnika, od bilo koje druge zemlje u Evropi. U tom smislu Ministarstvo finansija podržalo je inicijativu Ministarstva zdravlja, u dijelu digitalizacije sistema s ciljem bolje kontrole potrošnje lijekova kroz realizaciju tog projekta. Kada je riječ o zaradama u zdravstvu potencijalno može doći do rjeđih nedostajućih sredstava. Procjena Ministarstva finansija zasnovana je na kalkulaciji poslednjeg obračuna zarada uz dodate efekte izmjene kolektivnog ugovora, i ta procjena je za 11 miliona manja u odnosu na zahtjev Fonda. Jedna od reformi koja se mora realizovati u narednom periodu jeste reforma Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja. Crna Gora, kao većina zemalja Evrope, je zemlja sa starećom populacijom, što znači da će u narednom periodu, rasti presija izdvajanja za penzije u ukupnom sistemu javnih finansija. Paunović je kazao da mnoge zemlje Evrope se bave pomjeranjem godišnje granice za odlazak u penziju, što utiče na smanjenje presije na javne finansije. Takođe, kao drugi vid razvoja ovog sistema govorio je o razvoju privatnih fondova i istakao da je to jedan od segmenata za koji će se nastojati obezbijediti podrška Svjetske banke, sa kojom su već pokrenuti razgovori na tu temu. Govoreći o sredstvima koja nijesu mogla biti planirana u trenutku planiranja budžeta, kao što su sredstva za nabavku lijeka za cističnu fibrozu i za bolnicu Meljine, Paunović je kazao da će se ona nadomjestiti iz budžetske rezerve, kada bude utvrđen potrebni obim potrošnje tih sredstava.

Dr Tamara Vujović, rekla je da u Crnoj Gori ima 11% osoba sa invaliditetom i da je za Fond za profesionalnu rehabilitaciju opredijeljeno 13 miliona eura. S tim u vezi upitala je koliko je osoba sa invaliditetom zapošljeno u Crnoj Gori? Takođe, poslanica Vujović je upitala da li, u odnosu na 20 miliona eura opredijeljenih za sredstva za dječje dodatke, treba da budu veća i materijalna davanja, tuđa njega i lična invalidnina? Kazala je da visoki putni troškovi unutar Crne Gore ukazuju na činjenicu da je usluga centralizovana, i da pacijenti po uslugu dolaze u Podgoricu umjesto da je dobijaju u domovima zdravlja u svojim gradovima. Izrazila je

podršku procesu digitalizacije zdravstvenog sistema i naglasila da su građani sugerisali da treba izmijeniti sistem zakazivanja prema ljekarima specijalistima, kako bi se smanjio veliki broj nerealizovanih uputa i pritužbi građana. Što se tiče Instituta "dr Simo Milošević", kazala je da je to akcionarsko društvo u većinskom državnom vlasništvu, od 56% akcija, i 40% svojih prihoda ostvaruje preko usluga koje mu plaća Fond za zdravstveno osiguranje, za pacijente koje upućuje u tu ustanovu, dok 60% prihoda ostvaruje na slobodnom tržištu. U tom smislu sugerisala je Fondu da krene u izmjenu cijena tih usluga, u smislu njihovog povećavanja. Što se tiče slučaja bolnice u Meljinama kazala je da je to zdravstvena ustanova koju je država privatizovala pa pokrenula raskid ugovora o privatizaciji i sada država mora snositi odgovornost za taj problem.

Branka Vukašinić, načelnica u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore kazala je da je vidljivo da, od 2020. godine, broj zahtjeva za subvencije za zapošljavanje lica sa invaliditetom raste i da je trend rasta nastavljen u tekućoj godini, što je dovelo do toga da budžet od 10 miliona eura nije bio dovoljan, pa je rebalansom budžeta obezbijeđeno dodatna tri miliona eura. Ako se ovakav trend rasta i dalje nastavi a ne dođe do izmjene Zakona o zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji lica sa invaliditetom, u pogledu ograničenje visine subvencije, ni sredstva predviđena za 2023. godinu neće biti dovoljna za isplatu subvencija. Lica sa invaliditetom, koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, su korisnici novčane naknade koja iznosi 40% od minimalne zarade i ona je budžetom obezbijeđena pod programom Pasivne mjere tržišta rada. Što se tiče potprograma Aktivne politike zapošljavanja koje su planirane u iznosu od četiri miliona eura one su za 7,10% veće u odnosu na 2022. godinu.

Budimirka Đukanović, osvrćući se izlaganje poslanice Vujović kazala je da se povećanja obima prava iz oblasti socijalne zaštite, u skladu sa važećim zakonskim propisima, usklađuju dva puta godišnje u odnosu na sva ostala davanja, rast penzija i sl. U skladu sa sadašnjim važećim zakonskim propisima sva prava su svim korisnicima dostupna zbog jedinstvenog i uniformnog postupanja u svim centrima.

Dr Srđan Pavićević, prije zaključenja sjednice, konstatovao je da će Odbor, kao zainteresovani odbor, dostaviti mišljenje matičnom odboru na Predlog Zakona o budžetu Crne Gore za 2023.godinu. Shodno tome Odbor se izjasnio o Predlogu zakona sa sedam glasova „za“, bez glasova „protiv“, dok se niko od članova Odbora nije uzdržao od glasanja.

Sjednica je završena u 14 sati i 10 minuta.

**Sekretarka Odbora za
zdravstvo rad i socijalno staranje**
Snežana Kaluđerović

**Predsjednik Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
dr Srđan Pavićević